

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

Аналіз літературних даних свідчить про нагальну необхідність вивчення проблеми таласогенних інфекцій в Україні.

Розгляд конкретних аспектів стандартизації якості рекреаційних вод свідчить про необхідність імплементації міжнародних вимог в санітарне законодавство України.

Обґрунтовано необхідність розробки нового наукового напрямку «Рекреаційна екогігієна» та створення міжвідомчого науково-практичного центру екогігієни курортів та рекреаційних зон.

ПОСТРЕЄСТРАЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ, ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДЕЗІНФЕКЦІЙНИХ ЗАСОБІВ У СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В КРАЇНАХ ЄС

Бабій¹ Л.Ю., Гринзовський² А.М., Коваль² Р.В.

*¹ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки
імені академіка Л.І. Медведя МОЗ України»,*

²Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,

³ДП «Комітет з питань гігієнічного регламентування МОЗ України»

Контроль якості дезінфекційних засобів є складовою функцій системи громадського здоров'я, яке забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя населення країни. Дезінфекційні засоби (далі Д.З.) належать до біоцидів і призначенні для знищення або інактивації живих організмів (патогенів, комах-переносників, гризунів), але вони також можуть становити небезпеку і для людей, тварин та навколишнього середовища. Ефективність Д.З. залежить від відповідності діючої речовини заявленому виробником на етикетці. В країнах ЄС контроль якості дезінфікуючих засобів проводиться не лише під час реєстрації, а й впродовж всього часу реєстрації Д.З. та стає безперервним процесом відповідно Європейському Регламенту №528/2012 від 22 травня 2012 р. щодо надання на ринку та використання біоцидних продуктів (concerning the making available on the market and use of biocidal products).

В Європейському Союзі Регламент №528/2012 від 22 травня 2012 р. щодо надання на ринку та використання біоцидних продуктів є основним для контролю за біоцидними засобами. Відповідно цьому документу для початку потрібно зареєструвати діючу речовину і вона повинна бути схвалена Європейським хімічним агентством (ЕСНА), а вже потім відбувається реєстрація на національному рівні.

В країнах ЄС активним інструментом державного контролю є - постреєстраційний моніторинг за зареєстрованими біоцидними засобами. Контроль відбувається за відповідності діючої речовини в засобі, що було заявлено під час реєстрації. Державні органи для перевірки та проведення лабораторних досліджень можуть обирати зразки з тих, що знаходяться в продажу, а також з тих, що ще не поступили у продаж одразу після виготовлення в лабораторії. Завдяки даним перевіркам є можливість виявити фальсифіковану продукцію; засоби з недостатньою концентрацією діючої речовини; засоби, які втратили свою ефективність через неналежне зберігання; або засоби з певними діючими речовинами до яких патогени почали виробляти резистентність. Якщо виявилися зміни в ефективності дезінфекційного засобу, то дана комісія може переглянути умови реєстрації даного засобу або відізнати реєстрацію.

В Україні мають право застосовуватися тільки дезінфекційні засоби, які пройшли державну реєстрацію відповідно Постанови КМУ від 15 серпня 2023р. № 863. Реєстрація Д.З. в системі громадського здоров'я виконує правові та управлінські функції. Після реєстрації Д.З. вносять до державного реєстру МОЗ України, що дає можливість медичним працівникам, фахівцям системи громадського здоров'я перевіряти наявний засіб на його легітимність, призначення та термін дії реєстрації. В даний час в Національному законодавстві відсутній моніторинг за якістю дезінфікуючих засобів після проходження реєстрації, як це прописано в Європейському Регламенті №528/2012 від 22 травня 2012 р. щодо надання на ринку та використання біоцидних продуктів (concerning the making available on the market and use of biocidal products).

Таким чином, контроль якості дезінфікуючих засобів відіграє важливу роль в оперативних функціях громадського здоров'я. В Україні необхідно удосконалити законодавство, яке стосується Д.З., з метою забезпечення відповідного моніторингу на період дії реєстрації дезінфекційних засобів, відповідно стандартам Регламенту ЄС № 528/2012. Впровадження механізмів моніторингу дозволить системі громадського здоров'я впливати на захист здоров'я населення, мінімізації виникнення хвороби та керівництво в інтересах здоров'я та благополуччя населення, а також контролювати якість і ефективність дезінфекційних засобів. Тому моніторинг за контролем якості біоцидних засобів в постреєстраційний період має бути найголовнішим пріоритетом кожної країни.

МЕДИКО-САНІТАРНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ МІДІ ТА ЇЇ ФОНОВИЙ ВМІСТ У ЗЕРНІ СОЇ, ВИРОЩЕНОЇ В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ

Багацька О.М., Кудрявцева А.Г., Яструб Т.О., Шабалков Д.О.

*ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки
імені академіка Л.І. Медведя МОЗ України»*

Актуальність. Соя має високу харчову цінність та є важливим джерелом енергії та нутрієнтів у раціоні як дорослих, так і дітей. Крім біоактивних речовин соя містить важливі мінерали, зокрема мідь. Зерно сої містить 1,7 мг Cu/100 г сухих бобів, що становить 190 % добової потреби в міді. Проте, мідь входить до складу агрохімікатів та засобів захисту рослин, як діюча речовина, та нормується у сільськогосподарській продукції.

В Україні вміст міді в сої регламентується такими нормативними документами: ДСТУ 4964:2008 Соя. Технічні умови та Наказом МОЗ № 55 від 02.02.2016 р., з доповненнями. Відповідно до ДСТУ 4964:2008 вміст міді в зерні сої для продовольчих та технічних потреб та для експортування становить 10 мг/кг, для кормових потреб – 30 мг/кг. Згідно з Наказом МОЗ № 55 від 02.02.2016 р. вміст міді в зерні сої становить – 5 мг/кг.